

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. Майяна Милчева Митевска
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.2. Психология
докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Автор: Константинос Димитриос Пардалис

Тема: ТРЕВОЖНОСТ И СИМПТОМИ НА ИЗТОЩЕНИЕ КАТО ПОСЛЕДИЦИ
ОТ ЕЛЕКТРОННОТО ОБУЧЕНИЕ. СРАВНИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ МЕЖДУ УЧЕ-
НИЦИ В НОРМА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБ-
НОСТИ В ГЪРЦИЯ

Научен ръководител: Доц. д-р Наташа Ангелова

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-965 от 14.05.2024 на Ректора на Югозападен университет “Неофит Рилски” (ЮЗУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „ТРЕВОЖНОСТ И СИМПТОМИ НА ИЗТОЩЕНИЕ КАТО ПОСЛЕДИЦИ ОТ ЕЛЕКТРОННОТО ОБУЧЕНИЕ. СРАВНИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИ В НОРМА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В ГЪРЦИЯ“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“. Автор на дисертационния труд е Константинос Димитриос Пардалис, научен ръководител Доц. д-р Наташа Ангелова.

Представеният от Константинос Димитриос Пардалис комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ, включва следните документи:

- молба до Ректора за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;

- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;

Докторантът е приложил 4 броя публикации.

2. Актуалност на тематиката

Дисертацията разглежда важна и актуална тема в съвременното образование: влиянието на електронното обучение върху тревожността и симптомите на изтощение сред ученици. С фокус върху учениците с нормално развитие и тези със специални образователни потребности в Гърция, изследването адресира нарастващата зависимост от електронни платформи за обучение, особено след глобалната пандемия на COVID-19. Темата е актуална поради следните причини:

1. **Увеличено използване на електронно обучение:** През последните години, особено след пандемията, електронното обучение стана основен метод за образование в много страни по света. Тази промяна поставя предизвикателства и създава нови изисквания както за учениците, така и за преподавателите.

2. **Психологически въздействия:** Изследванията показват, че продължителното използване на електронни устройства и дигитални платформи може да води до различни психически проблеми като тревожност, стрес и изтощение, особено сред младите хора.

3. **Разлика в въздействието върху различни групи ученици:** Учениците със специални образователни потребности често се сблъскват с допълнителни трудности при преминаването към електронно обучение. Тези трудности могат да увеличат нивото на тревожност и изтощение в сравнение с техните връстници с нормално развитие.

4. **Необходимост от адаптиране на образователните практики:** Разбирането на тези психологически въздействия е от съществено значение за разработването на по-ефективни и подкрепящи образователни практики, които да адресират нуждите на всички ученици.

Дисертацията на Константинос Пардалис предлага ценни прозрения и данни, които могат да подпомогнат образователните специалисти, психолозите и политиците в разработването на по-добри стратегии за справяне с тези предизвикателства.

3. Познаване на проблема

Дисертацията на Константинос Пардалис се фокусира върху изследване на тревожността и симптомите на изтощение като последствия от електронното обучение. Основният

научен проблем, разгледан в работата, е сравнителното проучване на тези симптоми между ученици с нормално развитие и ученици със специални образователни потребности в Гърция. **Основни аспекти на научния проблем се свързват с**

1. **Определение на тревожността:** Изследване на различните форми и проявления на тревожността при учениците.
2. **Фактори за риск:** Разглеждане на наследствените и развойни фактори, които могат да увеличат риска от тревожност сред децата.
3. **Типове детска тревожност:** Описание на различните видове тревожност, като например разстройство от раздяла, генерализирано тревожно разстройство и паническо разстройство.
4. **Електронно обучение и психически здравословни проблеми:** Изследване на влиянието на продължителното използване на електронни устройства върху психическото здраве на учениците.
5. **Сравнение между различни групи ученици:** Анализ на разликите в нивата на тревожност и изтощение между ученици с нормално развитие и тези със специални образователни потребности.

Посочените аспекти формират основата на дисертацията, която цели да предостави цялостно разбиране на влиянието на електронното обучение върху психическото здраве на учениците и да предложи препоръки за подобряване на образователните практики.

4. Методика на изследването

Изследователският дизайн включва количествени методи, използвайки структурирани въпросници. Изследователската извадка включва 103 ученици на възраст между 12 и 19 години, които посещават гръцки гимназии, 55 от тях са ученици със специални образователни потребности, а останалите 48 са ученици с типично развитие. Въпросникът е съставен от общо 39 въпроса, разделени на пет части:

- **Част А:** Лични данни на участниците (възраст, пол, ниво на образование, специални образователни потребности, диагноза).
- **Част Б:** Оценка на компютърната тревожност, базирана на елементи от изследванията на Саде и др. (2013).
- **Част В:** Оценка на курсовете за електронно обучение, използвайки елементи от Яхиа и др. (2021).
- **Част Г:** Оценка на тревожността при електронно обучение, базирана на изследванията на Саде и др. (2017).
- **Част Д:** Оценка на изтощението и умората от електронното обучение, използвайки скалата за изтощение и умора на Фовил и др. (2021).

Събраните данни са анализирани статистически, за да се установят разликите в тревожността и симптомите на изтощение между учениците със специални образователни пот-

ребности и тези с типично развитие. Избраната методика на изследване позволява да се постигане поставената цел на дисертационния труд и да се получат адекватни отговори на зададените въпроси и задачи, релевантна е на обекта изследването и на издигнатите хипотези. Методите на изследване кореспондират с целите на дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Основната цел на изследването е да се оцени влиянието на електронното обучение върху психичното здраве на учениците и да се предложат препоръки за подобряване на образователните практики.

Приносните моменти в дисертацията се открояват като научни, практически, образователен:

Научен принос:

- Дисертацията добавя нови знания към съществуващата литература по въпроса за влиянието на електронното обучение върху психичното здраве на учениците.
- Изследването предоставя данни за специфичните нужди на учениците със специални образователни потребности в контекста на електронното обучение.
- Изследването използва количествени методи за събиране на данни, които включват структурирани въпросници, специално разработени за целите на това изследване. Това осигурява надеждност и валидност на събраните данни.

Практически принос:

- Въз основа на резултатите от изследването са предложени практически препоръки за учители и родители относно справянето с тревожността и изтощението при електронното обучение.
- Дисертацията предлага насоки за подобряване на онлайн образователните платформи и методи, за да бъдат по-приемливи и ефективни за всички ученици.

Образователен принос:

- Резултатите от изследването разкриват периметър за използване от образователни институции за разработване на политики и програми, които да подпомогнат учениците в справянето с тревожността и изтощението от електронното обучение.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Посочените публикации в списъка за рецензиране са четири. Не са в съавторство. Публикациите на Константинос Пардалис показват задълбоченост в изследването на психичните ефекти от електронното обучение върху учениците, особено тези със специални образователни потребности. Те обхващат различни аспекти на проблема, включително тревожност, изтощение и умора, като използват литературни прегледи и емпирични данни. Публикациите представят важни открития относно влиянието на електронното обучение върху учениците, което е особено актуално в контекста на увеличеното използване на дистанцион-

но обучение. Те добавят значителни знания към областта на психологията на образованието, особено по отношение на учениците със специални образователни потребности. Публикациите на Константинос Пардалис са високо оценени както за своята научна, така и за практическа значимост. Те допринасят за разбирането на психичните последици от електронното обучение и предлагат полезни насоки за подобряване на образователните практики.

7. Автореферат

Представеният автореферат съответства на изискванията и отразява основните тези, направените изводи и научните постижения в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам Константинос Пардалис да запази и разшири експертизата си в психологическата си работа и практика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Константинос Пардалис разглежда важния въпрос за влиянието на електронното обучение върху психичното здраве на учениците. Изследването показва, че електронното обучение може да доведе до повишена тревожност и изтощение, особено при учениците със специални образователни потребности. Това налага необходимостта от разработване на подходящи програми и стратегии за подпомагане на учениците в справянето с тези предизвикателства.

Предложените препоръки целят да подобрят образователните практики, като се осигури подкрепа както за учениците, така и за учителите и родителите. Това включва обучение за управление на стреса, разработване на интуитивни учебни платформи и създаване на подкрепяща среда у дома и в училище.

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Константинос Димитриос Пардалис **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Психология“ като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Константинос Димитриос Пардалис в област на

висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“.

13.06.2024 г.

Изготвил становището: .....

проф. д.пс.н. Майяна Митевска

STATEMENT

by Prof. Mayiana Milcheva Mitevska D.Sc
Plovdiv University "Paisii Hilendarski"

dissertation for the award of the educational and scientific degree "**PhD**"

in: field of higher education 3. Social, economic and legal sciences

Professional field 3.2. Psychology

Doctoral Programme in Educational and Age Psychology

By: Konstantinos Dimitrios Pardalis

Subject: ANXIETY AND SYMPTOMS OF EXHAUSTION AS CONSEQUENCES OF E-LEARNING. A COMPARATIVE STUDY BETWEEN NORMAL AND SPECIAL NEEDS STUDENTS IN GREECE

Research Supervisor: Assoc. Prof. Natasha Angelova, PhD

1. General introduction of the procedure and the PhD student

By Order No. RD-965 of 14.05.2024 of the Rector of Southwestern University "Neofit Rilski" (SWU)

I have been appointed as a member of the scientific jury to provide a procedure for the defense of a dissertation on the topic "Anxiety and Extinction Symptoms as Consequences of Electronic Learning.

A COMPARATIVE STUDY BETWEEN STUDENTS IN NORM AND STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN GREECE" for the degree of Doctor of Education and Doctor of Science in Higher Education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.2. Psychology, doctoral programme in Educational and Age Psychology. The author of the dissertation is Konstantinos Dimitrios Pardalis, scientific supervisor Assoc. Prof. Natasha Angelova.

The set of paper materials submitted by Konstantinos Dimitrios Pardalis is in accordance with the Regulations for the Development of the Academic Staff of SWU, includes the following documents:

- A request to the Rector to disclose the procedure for the defense of a thesis;
- CV in European format;

- minutes of the departmental council relating to the reporting of the readiness to open the procedure and the preliminary discussion of the thesis;
- doctoral thesis;
- abstract;
- list of scientific publications on the subject of the dissertation;
- copies of the scientific publications;
- declaration of originality and authenticity of the attached documents;
- The doctoral candidate has attached 4 publications.

2. Relevance of the topic

This doctoral thesis addresses an important and relevant topic in contemporary education: the impact of e-learning on anxiety and symptoms of exhaustion among students. With a focus on normally developing students and those with special educational needs in Greece, the study addresses the increasing reliance on e-learning platforms, especially in the wake of the global COVID-19 pandemic.

The topic is relevant for the following reasons:

1. **Increased use of e-learning:** In recent years, especially since the pandemic, e-learning has become a mainstream method of education in many countries around the world. This change poses challenges and creates new demands for both students and teachers.
2. **Psychological impacts:** Studies have shown that prolonged use of electronic devices and digital platforms can lead to various mental health problems such as anxiety, stress and exhaustion, especially among young people.
3. **Difference in the impact on different groups of students:** Students with special educational needs often face additional difficulties in making the transition to e-learning. These difficulties can increase the level of anxiety and exhaustion compared to their typically developing peers.
4. **The need to adapt educational practices:** Understanding these psychological impacts is essential to developing more effective and supportive educational practices that address the needs of all students. Konstantinos Pardalis's dissertation offers valuable insights and data that can assist educational professionals, psychologists, and policy makers in developing better strategies to address these challenges.

3. Knowledge of the subject

Konstantinos Pardalis' dissertation focuses on the study of anxiety and symptoms of exhaustion as consequences of e-learning. The main research problem addressed in the thesis is the comparative study of these symptoms between normally developing students and students with special educational needs in Greece. **The main aspects of the research problem are related to:**

1. **Definition of anxiety:** Exploring the different forms and manifestations of anxiety in students.

2. **Risk factors:** Consider hereditary and developmental factors that may increase the risk of anxiety among children.
3. **Types of childhood anxiety:** a description of the different types of anxiety, such as separation anxiety disorder, generalized anxiety disorder, and panic disorder.
4. **E-learning and mental health problems:** Exploring the impact of prolonged use of electronic devices on students' mental health.
5. **Comparison between different groups of students:** analysis of differences in anxiety and exhaustion levels between students with normal development and those with special educational needs.

These aspects form the basis of the dissertation, which aims to provide a comprehensive understanding of the impact of e-learning on students' mental health and offer recommendations for improving educational practices.

4. Methodology of the study

The research study included quantitative methods using structured questionnaires. The research sample includes 103 students aged between 12 and 19 years old attending Greek high schools, 55 of them are students with special educational needs and the remaining 48 are typically developing students. The questionnaire was composed of a total of 39 questions divided into five parts:

- **Part A:** Participants' personal details (age, gender, level of education, special educational needs, diagnosis).
- **Part B:** Assessment of computer anxiety based on elements of Sade etc (2013) research.
- **Part C:** Evaluation of e-learning courses using elements from Yahya etc (2021).
- **Part D:** Evaluation of e-learning anxiety based on the research of Sade etc (2017).
- **Part E:** Assessment of e-learning exhaustion and fatigue using the exhaustion and fatigue scale of Foville etc (2021).

The data collected was statistically analyzed to identify differences in anxiety and symptoms of exhaustion between students with special educational needs and those with typical development. The chosen research methodology allows to achieve the stated aim of the dissertation and to obtain adequate answers to the questions and tasks, it is relevant to the object of study and to the hypotheses put forward. The research methods correspond to the objectives of the dissertation.

5. Description and evaluation of the thesis and contribution

The main purpose of the study is to assess the impact of e-learning on students' mental health and to offer recommendations for improving educational practices.

The contributions of the dissertation stand out as scientific, practical, and educational:

Scientific contribution:

- This thesis adds new knowledge to the existing literature on the impact of e-learning on students' mental health.

- The study provides evidence on the specific needs of students with special educational needs in the context of e-learning.
- The study used quantitative data collection methods that included structured questionnaires specifically designed for the purpose of this study. This ensures the reliability and validity of the data collected.

Field contribution:

- Based on the results of the study, practical recommendations for teachers and parents on dealing with e-learning anxiety and burnout are proposed.
- The dissertation offers guidelines for improving online educational platforms and methods to be more acceptable and effective for all students.

Educational Contribution:

- The results of the study reveal a perimeter for use by educational institutions to develop policies and programs to assist students in dealing with e-learning anxiety and burnout.

6. Assessment of publications and personal contribution of the PhD student

There are four publications listed for review. They are not co-authored. Konstantinos Pardalis' publications show depth in exploring the psychological effects of e-learning on students, especially those with special educational needs. They cover various aspects of the problem, including anxiety, exhaustion and fatigue, using literature reviews and empirical data. The papers present important findings on the impact of e-learning on students, which is particularly relevant in the context of increased use of distance learning. They add significant knowledge to the field of educational psychology, particularly in relation to students with special educational needs. Konstantinos Pardalis' publications are highly regarded for both their scholarly and practical relevance. They contribute to the understanding of the psychological implications of e-learning and offer useful guidelines for improving educational practices.

7. Abstract

The submitted abstract complies with the requirements and reflects the main theses, conclusions and scientific achievements of the dissertation.

8. Recommendations for future use of the dissertation contributions and results

I encourage Konstantinos Pardalis to maintain and expand his expertise in psychological work and practice.

CONCLUSION

Konstantinos Pardalis' dissertation addresses the important issue of the impact of e-learning on students' mental health. The research shows that e-learning can lead to increased anxiety and

exhaustion, especially in students with special educational needs. This necessitates the development of appropriate programs and strategies to assist students in coping with these challenges.

The proposed recommendations aim to improve educational practices by providing support for students as well as teachers and parents. This includes stress management training, developing intuitive learning platforms, and creating a supportive environment at home and school.

The PhD thesis **contains scientific, scientific and applied results that represent an original contribution to science and meet all** the requirements of the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB), the Regulations for the Implementation of the LDASRB.

The dissertation shows that the PhD student Konstantinos Dimitrios Pardalis **possesses** in-depth theoretical knowledge and professional skills in the scientific specialty of Psychology, **demonstrating** the qualities and skills to independently conduct scientific research.

In view of the foregoing, I confidently give my **positive evaluation** of the research presented by the above-reviewed dissertation, abstract, results and contributions, and **propose to the Honourable Scientific Jury to award the degree of Doctor of Education and Science** to Konstantinos Dimitrios Pardalis in the field of Higher Education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.2. Psychology, doctoral programme in Educational and Age Psychology.

13.06.2024

Prepared the opinion: .....

Prof. Mayiana Mitevska, D.Sc